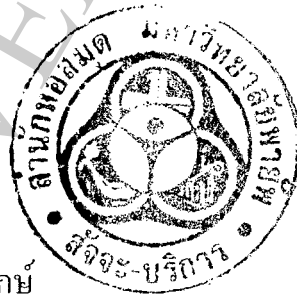

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การสำรวจการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงาน
ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมกลุ่มอุตสาหกรรม
ในจังหวัดเชียงใหม่

The Survey on the Usage of Accounting Information in Management Process
of Small and Medium Enterprises
in Chiang Mai Province

โดย

ศุภชัย บุญธีรารักษ์

พิกุล พงษ์กลาง

รายงานวิจัย ฉบับที่ 224

ปี พ.ศ. 2551

มหาวิทยาลัยพายัพ

1. ประเทศ : ไทย
2. หมายเลขงานวิจัย : 224
3. ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) : การสำรวจการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงใหม่
3. ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) : The Survey on the Usage of Accounting Information in Management Process of Small and Medium Enterprises in Chiang Mai Province
4. ผู้เขียน : นายศุภชัย บุญธีรารักษ์
นางพิกุล พงษ์กลาง
6. หน่วยงาน : คณะบัญชี การเงินและการธนาคาร
มหาวิทยาลัยพายัพ
7. ประเภทเอกสาร : รายงานการวิจัย
8. รายละเอียดของงานพิมพ์ : รายงานการวิจัย ขนาด 98 หน้า
9. วันที่ตีพิมพ์ : ธันวาคม 2551
10. ภาษา : ไทย
11. หน่วยงานที่ให้ทุน : มหาวิทยาลัยพายัพ
12. คำหลัก : วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดเชียงใหม่

บทคัดย่อ

ก. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานและเพื่อสำรวจความต้องการเพิ่มเติมความรู้ทางด้านบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่

ข. ระเบียบวิธีวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษานี้ประกอบด้วย ผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการ หุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดเชียงใหม่ จากรายชื่อ

กิจการในเว็บไซต์ไทยตำบลคอทคอม (www.thaitambon.com) มีจำนวน 222 ราย (ณ 9 ธันวาคม 2549)

การศึกษานี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและกิจการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหาร ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเพิ่มเติมความรู้ทางด้านบัญชีของผู้ประกอบการ และข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นอื่นในความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชี

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS for Windows และใช้สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และหาร้อยละของประเด็นที่สนใจ โดยใช้ Cross tabulation

ค. สรุปผลการวิจัย

การใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงานของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีที่เกี่ยวกับเรื่องต้นทุนสินค้า และข้อมูลเกี่ยวกับงบการเงินมากกว่าข้อมูลในด้านอื่น โดยสาเหตุมาจากอุตสาหกรรมการผลิตนั้น ให้ความสำคัญกับต้นทุนสินค้าสำหรับการบริหารงาน และใช้ข้อมูลงบการเงินนั้นเพื่อประเมินผลการดำเนินงานของกิจการ

สำหรับข้อมูลทางการบัญชีที่ผู้ประกอบการได้นำมาใช้ในการบริหารงานค่อนข้างน้อย ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับงบประมาณ อัตราส่วนทางการเงิน การประเมินโครงการลงทุน ข้อมูลต้นทุนฐานกิจกรรม และการคำนวณกำไรขั้นแปร ซึ่งสาเหตุมาจากประเด็นหลัก คือ กลุ่มตัวอย่างไม่มีความรู้หรือความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลดังกล่าว จึงไม่สามารถนำมาใช้ในการบริหารงานได้ นอกจากนี้ผู้ประกอบการในปัจจุบันไม่เพียงแต่ใช้ข้อมูลทางการบัญชีที่เป็นเชิงตัวเลขเท่านั้น ยังใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบการตัดสินใจ และบริหารงานอีกด้วย

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องการเพิ่มเติมความรู้ทางการคำนวณต้นทุน การจัดทำงบการเงิน การจัดทำงบประมาณ การวิเคราะห์ทางการเงิน และการเสียภาษี ในระดับค่อนข้างมาก แสดงถึงผู้ประกอบการให้ความสำคัญและเห็นประโยชน์ของความรู้ดังกล่าว

นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาของผู้ใช้ข้อมูลทางการบัญชีในแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน จึงเห็นว่าการจัดอบรมหรือให้ความรู้ทางการบัญชีสำหรับแต่ละกลุ่มที่ศึกษานั้น ควรจะแตกต่างกัน เพื่อความเหมาะสมต่อปัญหาที่เกิดขึ้นจริงของแต่ละกลุ่ม

1. Country : Thailand
2. Research Report Number : 224
3. Name (Thai) : การสำรวจการใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการบริหารงาน
ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
กลุ่มอุตสาหกรรมในจังหวัดเชียงใหม่
4. Name (English) : The Survey on the Usage of Accounting Information in
Management Process of Small and Medium Enterprises
in Chiang Mai Province
5. Author : Mr. Supachai Boonteerarux
Mrs. Pikoon Pongklang
6. Organization : Faculty of Accountancy Finance and Banking
7. Type of Document : Research Report
8. Pages : 98 Pages
9. Date Printed : December, 2008
10. Language of Document : Thai
11. Funding Organization : Payap University
12. Keyword : Small and Medium Enterprises in Chiang Mai Province

Abstract

A. The Scope of the research

This research was a survey research that aimed to survey the usage of the accounting information in management process and the demand for additional accounting knowledge of small and medium enterprises in Chiang Mai Province.

B. Research Methodology

The includes the enterprisers or the owners of the business, share holders and managers or ones related with small and medium enterprises in Chiang Mai Province. Their 222 names were listed and taken from www.thaitambon.com (December 9,2006).

The questionnaire was used as a research instrument. It consisted of 4 parts : 1 profile of respondents; 2 the usage of accounting information in management process; 3 the need to enhance the accounting knowledge the enterprisers; and 4 other opinions on the demand of developing the accounting knowledge.

The data were analyzed by using the statistical program and the descriptive statistics, such as frequency, percentage and mean, as well as cross tabulation.

C. The Conclusions

This study found that the enterprisers gave the more importance on using accounting information involving the product cost and financial statements than some other information since the production industry emphasized on those information for measuring the performance of companies.

The accounting information that enterprises had less used in management were budgeting information, financial ratio, assessing at capital investment project activity - based costing, and the contribution margin as the sampling group had no knowledge and understanding of the accounting information. According to the financial information, the enterprises had used the qualitative information for making decision and managing.

Therefore, most of the enterprisers needed to enhance their knowledge about cost analysis, budgeting, financial analysis and taxation. It showed that the enterprisers gave the significances and recognized the benefits of the knowledge. In addition, the users of accounting information in each group had different problems. Thus, providing seminar or training of accounting information for each group of users should be different.

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยพายัพ ประจำปีการศึกษา 2549 ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประดิษฐ์ เกกิจรังสฤกษ์ ที่ตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย และได้อนุมัติให้ทุนอุดหนุนการวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมพันธ์ วงษ์ดี ดร.รักษ์ พรหมपालิต อาจารย์สุทธิพงษ์ รักศิลป์ และอาจารย์สุปรียา มณีใส ที่สนับสนุนและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการทำวิจัยที่ดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มาลีมาส สิทธิสมบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิวิจารณ์งานวิจัย

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พงศ์พรต นิตราภรณ์ ดร.นัตฤติ จงสุริยภาส และ ดร.ทวิวรรณ ชารพิพัฒน์ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานวิจัยและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุษบา อารีย์ ดร.พิสิษฐ์ ชารพิพัฒน์ และดร.วิริยา จงรักษ์สัตย์ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ขอขอบพระคุณผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดเชียงใหม่ ที่สละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยพายัพ ทุกท่านที่ประสานงานและให้คำปรึกษาในการทำวิจัยครั้งนี้

คณะผู้วิจัย

ธันวาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
ประโยชน์ที่ได้รับ	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	4
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	20
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	27
กรอบแนวความคิดของงานวิจัย	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	34
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	34
บทที่ 4 ผลการวิจัย	36
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก	81
แบบสอบถาม	82
หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม	94
ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	95
ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินผลงานวิจัย	96
ผู้ทรงคุณวุฒิวิจารณ์งานวิจัย	97
ประวัตินักวิจัย	98

PAYAP UNIVERSITY

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งงาน 37
ตารางที่ 4.2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน 37
ตารางที่ 4.3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับคุณวุฒิสูงสุด 38
ตารางที่ 4.4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มการศึกษา 38
ตารางที่ 4.5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 39
ตารางที่ 4.6	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษาต่อเนื่อง 39
ตารางที่ 4.7	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการดำเนินงาน 39
ตารางที่ 4.8	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนลูกจ้าง 40
ตารางที่ 4.9	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนสินทรัพย์ 40
ตารางที่ 4.10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนทุนจดทะเบียน 41
ตารางที่ 4.11	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผู้จัดทำบัญชีของกิจการ 41
ตารางที่ 4.12	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทของธุรกิจ 42
ตารางที่ 4.13	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับ งบการเงิน 43
ตารางที่ 4.14	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับ ต้นทุนสินค้า 44
ตารางที่ 4.15	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับ งบประมาณเพื่อการบริหารงาน 45
ตารางที่ 4.16	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับ อัตราส่วนทางการเงินเพื่อการบริหารงาน 46
ตารางที่ 4.17	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้ข้อมูลเกี่ยวกับ การประเมิน โครงการลงทุนและการตัดสินใจระยะยาว 46
ตารางที่ 4.18	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการใช้ข้อมูลด้านอื่น ๆ ในการบริหารงาน 47
ตารางที่ 4.19	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง ในสาเหตุของการไม่ใช้ข้อมูลทางการ บัญชีด้านที่มากที่สุด จำแนกตามการใช้ข้อมูล 48

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 4.20	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับสาเหตุส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการบัญชีด้านที่มากที่สุด จำแนกตามการใช้ข้อมูลและประสบการณ์	50
ตารางที่ 4.21	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับสาเหตุส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการบัญชีด้านที่มากที่สุด จำแนกตามการใช้ข้อมูลและระดับคุณวุฒิการศึกษา	52
ตารางที่ 4.22	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับสาเหตุส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการบัญชีด้านที่มากที่สุด จำแนกตามการใช้ข้อมูลและกลุ่มสาขาคุณวุฒิการศึกษา	54
ตารางที่ 4.23	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับสาเหตุส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการบัญชีด้านที่มากที่สุด จำแนกตามการใช้ข้อมูลและการศึกษาต่อ	57
ตารางที่ 4.24	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับสาเหตุส่วนใหญ่ที่ไม่ใช่ข้อมูลทางการบัญชีด้านที่มากที่สุด จำแนกตามการใช้ข้อมูลและลักษณะของการจัดทำบัญชี	59
ตารางที่ 4.25	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการความรู้เกี่ยวกับงบการเงิน	61
ตารางที่ 4.26	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการความรู้เกี่ยวกับต้นทุนสินค้า	62
ตารางที่ 4.27	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการความรู้เกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ	62
ตารางที่ 4.28	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการความรู้เกี่ยวกับการควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน	63
ตารางที่ 4.29	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการความรู้เกี่ยวกับวิธีการประเมินโครงการลงทุนและการตัดสินใจระยะยาว	63
ตารางที่ 4.30	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์งบการเงิน	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.31 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร	65
ตารางที่ 4.32 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความต้องการความรู้เกี่ยวกับระบบสารสนเทศทางการบัญชี	65
ตารางที่ 4.33 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเข้าอบรมความรู้ทางด้านบัญชี	66
ตารางที่ 4.34 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่เหมาะสมของหลักสูตรอบรม	67
ตารางที่ 4.35 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามช่วงเวลาที่เหมาะสมของหลักสูตรอบรม	67

PAYAP UNIVERSITY

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 2.1 แสดงบทบาทหน้าที่ของฝ่ายบริหารกับการบัญชีเพื่อการจัดการ	9
ภาพที่ 2.2 แสดงกรอบแนวความคิดของงานวิจัย	30

PAYAP UNIVERSITY